

Dosarul nr. 2r-493/2019

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud: G. Stratulat)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: M. Guzun, V. Buhnaci, L. Pruteanu)

D E C I Z I E

18 septembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție,

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Oleg Sternioală
Victor Burduh
Galina Stratulat

examinând recursul declarat de Nadejda Dicusară,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Nadejda Dicusară
împotriva lui Întreprinderii de Stat „Poșta Moldovei” cu privire la restabilirea în
funcție, încasarea salariului pentru lipsă forțată de la serviciu,
împotriva încheierii din 12 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 02 noiembrie 2017, Nadejda Dicusară a depus cerere de chemare în judecată împotriva ÎS „Poșta Moldovei” cu privire la restabilirea în funcție, încasarea salariului pentru lipsă forțată de la serviciu.

Prin hotărârea din 22 iunie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru a fost respinsă ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de Nadejda Dicusară împotriva lui Întreprinderii de Stat „Poșta Moldovei” cu privire la restabilirea în funcție, încasarea salariului pentru lipsă forțată de la serviciu.

Invocând ilegalitatea hotărârii primei, la 03 iulie 2018, Nadejda Dicusară a depus cerere de apel și a solicitat casarea hotărârii primei instanțe.

Prin încheierea din 01 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău nu s-a dat curs cererii de apel, fiindu-i acordat apelantei termen de 10 zile de la recepționarea încheierii, pentru prezentarea apelului motivat, totodată, apelanta a fost preîntâmpinat că dacă nu va îndeplini în termen cerințele instanței, cererea de apel va fi restituită.

La 11 ianuarie 2019, Nadejda Dicusară, prin intermediul oficiului poștal, a depus cerere de apel motivată împotriva hotărârii primei instanțe, prin care a solicitat casarea acesteia cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii, precum și cerere de repunere în termen.

Prin încheierea din 12 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost respinsă ca neîntemeiată cererea de repunere în termen înaintată de Nadejda Dicusară; a fost restituită cererea de apel declarată de Nadejda Dicusară, împotriva hotărârii din 22 iunie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Pentru a soluționa astfel, prin prisma art. 110, 111, 113, 116, 386, 389 din Codul de procedură civilă, instanța de apel a reținut că apelanta nu s-a conform indicațiilor expuse în încheierea de a nu da curs cererii de apel și nu a înlăturat neajunsurile în termenul stabilit.

Totodată, Colegiul Curții de Apel Chișinău a menționat că apelanta nu a prezentat probe concludente în susținerea cererii de repunere în termenul de procedură pentru depunerea apelului motivat.

La 08 iulie 2019, Nadejda Dicusară a declarat recurs împotriva încheierii din 12 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău și a solicitat casarea acesteia cu restituirea cauzei instanței de apel pentru judecarea apelului.

În motivarea recursului a invocat că consideră încheierea instanței de apel pasibilă casării, deoarece instanțele de judecată au tergiversat examinarea cauzei, mai mult nu a recepționat personal încheierea instanței de judecată prin care nu a fost dat curs cererii de apel, or, încheierea a fost recepționată de fiica sa care i-a comunicat despre aceasta cu întârziere și în astfel de circumstanțe a înlăturat neajunsurile peste termenul stabilit de instanța de apel.

În conformitate cu art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat încheierea contestată la 12 martie 2019.

Materialele cauzei atestă expedierea participanților la proces a copiei încheierii prin scrisoare de însoțire din 06 iunie 2019 (f.d. 92), dar la dosar lipsește dovada recepționării de către participanții la proces.

Astfel, recursul declarat la 08 iulie 2019, este în termen.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Examinând recursul declarat, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi respins cu menținerea încheierii instanței de apel din următoarele motive.

În conformitate cu art. 427 lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Astfel, actele cauzei atestă că la 02 noiembrie 2017, Nadejda Dicusară a depus cerere de chemare în judecată împotriva ÎS „Poșta Moldovei” cu privire la restabilirea în funcție, încasarea salariului pentru lipsă forțată de la serviciu.

Fiind investită cu examinarea prezentei acțiuni, prima instanță prin hotărârea din 22 iunie 2018 a respins ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de Nadejda Dicusară împotriva lui Întreprinderii de Stat „Poșta Moldovei” cu privire la restabilirea în funcție, încasarea salariului pentru lipsă forțată de la serviciu.

Invocând ilegalitatea hotărârii primei, la 03 iulie 2018, Nadejda Dicusară a depus cerere de apel și a solicitat casarea hotărârii primei instanțe.

Prin încheierea din 01 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău nu s-a dat curs cererii de apel, fiindu-i acordat apelantei termen de 10 zile de la recepționarea încheierii, pentru prezentarea apelului motivat, totodată, apelanta a fost preîntâmpinată că dacă nu va îndeplini în termen cerințele instanței, cererea de apel va fi restituită.

La 14 ianuarie 2019, Nadejda Dicusară, prin intermediul oficiului poștal, a depus cerere de apel motivată împotriva hotărârii primei instanțe, prin care a solicitat casarea acesteia cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii, precum și cerere de repunere în termen.

Urmare a neîndeplinirii în termenul stabilit a cerințelor din încheierea din 01 noiembrie 2018, prin încheierea din 12 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost respinsă ca neîntemeiată cererea de repunere în termen înaintată de Nadejda Dicusară; a fost restituită cererea de apel declarată de Nadejda Dicusară, împotriva hotărârii din 22 iunie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că încheierea recurată este adoptată în conformitate cu normele de drept procedural care reglementau acțiunile instanței la acea fază a procesului, pornind de la următoarele.

În conformitate cu art. 368, alin. (1) Cod de procedură civilă, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel, în termen de 10 zile de la repartizarea dosarului, dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

În conformitate cu art. 369, alin. (1), lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin. (1).

Pornind de la prevederile normelor de drept menționate, Colegiul conchide că instanța de apel corect a restituit cererea de apel Nadejdei Dicusară, în cazul în care aceasta nu s-a conformat dispozițiilor încheierii din 01 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău și nu a prezentat apelul motivat în termenul stabilit.

Așadar, Colegiul reține că încheierea din 01 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost recepționată de Nadejda Dicusară în data de 12 decembrie 2018, fapt confirmat prin avizul de recepție (f.d. 80).

Or, în conformitate cu art. 111 alin. (3) din Codul de procedură civilă, termenul de procedură stabilit în ani, luni sau zile începe să curgă în ziua imediat următoare datei calendaristice stabilite, datei comunicării actului de procedură sau producerii evenimentului ori momentului care a condiționat începutul lui.

În corespundere cu art. 112 alin. (2) din Codul de procedură civilă, dacă ultima zi a termenului este nelucrătoare, acesta expiră în următoarea zi lucrătoare.

La caz, termenul-limită pentru înlăturarea neajunsurilor cererii de apel a fost data de 26 decembrie 2018.

Astfel, se atestă că apelanta/ recurentă nu a înlăturat neajunsurile în interiorul termenului acordat, prin ce a ignorat indicațiile instanței de apel, din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin. (1) din Codul de procedură civilă. Or, cererea de apel suplimentară a fost prezentată abia la 14 ianuarie 2019, după expirarea termenului de îndeplinire a actului de procedură.

Mai mult, Colegiul menționează că odată cu depunerea cererii de apel suplimentare, apelanta a solicitat și repunerea în termenul de îndeplinire a actului de procedură, motivând că neafându-se la domiciliu, încheierea din 01 noiembrie 2018 fost recepționată de fiica sa, care a semnat avizul de recepție, care a informat-

o târziu despre încheierea recepționată, fapt ce a condiționat omiterea termenului de înlăturare a neajunsurilor.

Reieșind din cele supra relatate, raportate la actele cauzei Colegiul consideră întemeiată concluzia instanței de apel prin care a conchis că cererea de repunere în termen este neîntemeiată, motiv pentru ce a respins-o, cu restituirea apelului.

În susținere, instanța de recurs relevă că în conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin. (1).

În conformitate cu art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

În corespundere cu prevederile art. 113 din Codul de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Mai mult, art. 116 alin. (1) și (3) din Codul de procedură civilă, statuează că persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

Prin prisma normelor precitate Colegiul relevă că exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe și instituirea unor termene, după a căror expirare, valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă. Iar efectuarea repunerii în termen este condiționată de existența motivelor întemeiate de omitere a acestuia și prezentarea probelor care adevăresc motivele existente.

La caz, instanța de apel întemeiat a notat că nu pot fi reținute argumentele apelantei precum că încheierea din 01 noiembrie 2018 a fost recepționată de fiica sa, în cazul în care, analizând vizual semnătura aplicată pe avizul de recepție se atestă că aceasta nu diferă de semnătura apelantei aplicată pe cerere de apel.

În altă ordine de idei, în corespundere cu art. 105 alin. (6) din Codul de procedură civilă care statuează că, dacă nu îl va găsi pe destinatar la domiciliu sau la locul de muncă, persoana împuternicită să înmâneze citația sau înștiințarea o va înmâna unuia dintre membrii adulți ai familiei care locuiește împreună cu destinatarul și care și-a dat acordul să o primească, iar în lipsa acestora, o va remite organizației de exploatare a locuințelor, primăriei satului (comunei) ori administrației de la locul lui de muncă. Persoana care a primit citația sau înștiințarea este obligată să indice pe cotor numele și raporturile sale de rudenie cu destinatarul sau funcția sa. Totodată, ea este obligată să o înmâneze destinatarului cât mai curând posibil.

Astfel, chiar și în cazul în care încheierea a fost recepționată de către fiica apelantei, această circumstanță nu constituie temei pentru repunerea în termenul de îndeplinire a actului de procedură.

În coerența celor relatate, Colegiul susține că apelanta nu a depus diligența necesară în vederea realizării eficiente a propriei căi de atac, deoarece, acesteia îi revenea obligația pozitivă de a înlătura neajunsurile cererii de apel în termenul-limită acordat de instanță, protejând astfel drepturile sale de acces la justiție.

De asemenea, Colegiul remarcă și faptul că de la momentul depunerii cererii de apel (03 iulie 2018) s-a scurs o perioadă suficientă pentru ca apelanta să urmărească evoluția cererii de apel pe care a declarat-o și să înlătore impedimentele care fac imposibilă primirea spre examinare a apelului.

Cu privire la aceste aspecte, Colegiul notează că CtEDO, în jurisprudența sa, promovează cu consecvență, cu titlu de principiu, obligația părților de a se interesa de soarta procesului în situația în care ele au fost înștiințate despre inițierea și desfășurarea acestuia și de a-și proteja drepturile sale de acces la instanță (Van Harn versus Germany, nr. 7557/03 din 11.09.2007).

Articolul 6 §1 al Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, garantează fiecăruia dreptul de a se adresa unui tribunal pentru ca ultimul să se pronunțe asupra drepturilor și obligațiilor sale civile.

Totuși, dreptul la o instanță nu este absolut. Acesta poate fi, prin natura sa, supus limitărilor, deoarece dreptul de acces, prin sine, cere reglementare din partea statului.

Conform practicii CtEDO restricția impusă accesului la o instanță judecătorească sau un tribunal nu va fi compatibilă cu articolul 6 § 1, decât dacă aceasta urmărește un scop legitim și există o proporționalitate rezonabilă între mijloacele folosite și scopul legitim urmărit (a se vedea cauza Malahov c. Moldovei, hotărârea din 07 iunie 2007).

Subsidiar, instanța de recurs constată că apelanta a fost obligat să cunoască și să înțeleagă consecințele inacțiunii sale, având în vedere faptul că cadrul legal, la acest compartiment, este clar, simplu și lipsit de obscuritate.

În această ordine de idei, Colegiul reține că instanța de apel a respectat dispozițiile art. 369, alin. (1), lit. a) în coroborare cu art. 368, alin. (1) Cod de procedură civilă, iar alegațiile recurente precum că încheierea instanței de apel din 12 martie 2019 este neîntemeiată, nu pot fi reținute, reieșind din raționamentele descrise supra.

Astfel, Colegiul consideră că instanța de apel întemeiat a emis încheierea din 12 martie 2019, în cazul în care apelanta nu și-a exercitat în volum deplin drepturile procedurale și nu a depus cererea de apel motivată în termenul stabilit de instanță, iar în consecință instanța de apel a curmat în mod legal orice abuz din partea acesteia.

În susținerea celor relatate, Colegiul consideră necesar a releva și prevederile art. 10 Cod de procedură civilă, care statuează că, sancțiunile procedurale sunt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural. Efectuarea necorespunzătoare a actelor de procedură va fi invocată, în fiecare caz de comitere a încălcării legii, de către judecător sau de participantul care are interes să o invoce. Sancțiunile procedurale vizează atât actele de procedură ale instanței judecătorești, ale participanților la proces, cât și ale persoanelor legate de activitatea acestora și, în dependență de prevederile legii, constau în anularea actului procedural defectuos, în decăderea din

drepturi pentru neîndeplinire în termen a actului de procedură, în obligația de a completa sau a reface actul îndeplinit cu nerespectarea legii, în restabilirea în drepturile încălcate, în aplicarea amenzii judecătorești, în alte măsuri prevăzute de lege.

Având în vedere că încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, iar argumentele invocate de recurentă sunt neîntemeiate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține încheierea instanței de apel.

În conformitate cu art. 427 lit. a), art. 428 Cod de procedură civilă, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de Nadejda Dicusară.

Se menține încheierea din 12 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Nadejda Dicusară împotriva lui Întreprinderii de Stat „Poșta Moldovei” cu privire la restabilirea în funcție, încasarea salariului pentru lipsă forțată de la serviciu.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Oleg Sternioală

judecătorii

Victor Burduh

Galina Stratulat